

רשומות

ספר החוקים

11 באוגוסט 2016

2574

ז' באב התשע"ו

עמוד

1162 ..... חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016

תיקון עקיף:

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 – מס' 14

חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016*

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

“ערכאה” – בית משפט, בית דין שהוקם על פי דין, ועדת ערר, בורה, מגשר, גוף שלפניו מתנהל הליך משמעותי על פי דין וכל רשות המפעילה סמכות שפיטה, למעט בית דין צבאי או בית משפט צבאי;
“מייצג המדינה בערכאות” –

- (1) מי שמייצג את המדינה, לפי דין, בהליך המתברר בערכאות;
  - (2) מי שמייצג לפי סעיף 2 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה) [נוסח חדש]¹;
  - (3) תובע כמשמעותו בסעיף 12(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982²;
  - (4) מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לפי סעיף 258 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965³;
  - (5) מי שהוא בעל סמכות תביעה לפי סעיף 264 לפקודת העיריות⁴;
  - (6) מי שמייצג בהליך פלילי בהתאם לייפוי כוח שניתן לו לפי סעיף 196 לצו המועצות המקומיות (א), התשי"א-1950⁵, או לפי סעיף 233 לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958⁶;
- “הנציב” – מי שמונה לפי סעיף 2(א);
“הנציבות” – נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות;
“השר האחראי” – השר האחראי על הגוף שאצלו מועסק מייצג המדינה בערכאות;
“השר” – שר המשפטים.

פרק ב': נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות

2. נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות

(א) השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים והיועץ המשפטי לממשלה, ובהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, ימנה אדם הכשיר לכהן כשופט של בית המשפט העליון ואשר יש לו היכרות עם תחום הייצוג של המדינה בערכאות, לתפקיד נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות; הנציב יעמוד בראש יחידה במשרד המשפטים שתברר תלונות בהתאם להוראות חוק זה, ותיקרא “נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות”.

* התקבל בכנסת ביום כ"ח בתמוז התשע"ו (3 באוגוסט 2016); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1040, מיום י"ח באדר ב' התשע"ו (28 במרס 2016), עמ' 992.
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 11, עמ' 282.
2 ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.
3 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
4 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.
5 ק"ת התשי"א, עמ' 178.
6 ק"ת התשי"ח, עמ' 1259.

(ב) לא ימונה לתפקיד הנציב מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לדעת השר, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, לשמש כנציב, או מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה פלילית כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו.

(ג) על מינוי הנציב לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.⁷

(ד) הודעה על מינוי הנציב תפורסם ברשומות.

3. מינוי נציב ייעשה, ככל האפשר, בין 90 ל-30 ימים לפני תום תקופת כהונתו של הנציב המכהן; התפנה מקומו של הנציב לפני תום תקופת כהונתו, ייעשה המינוי בתוך 45 ימים מהיום שבו התפנה מקומו כאמור.

4. הנציב יכהן תקופת כהונה אחת בלבד של חמש שנים.

5. (א) הנציב יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, באחת מאלה:

(1) פטירת הנציב;

(2) התפטרות הנציב, במסירת כתב התפטרות לשר;

(3) העברת הנציב מכהונה לפי סעיף 6.

(ב) הודעה על סיום כהונתו של הנציב תפורסם ברשומות.

6. (א) השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים והיועץ המשפטי לממשלה, רשאי להעביר את הנציב מכהונתו, אם התקיים אחד מאלה:

(1) הנציב הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת כאמור בסעיף 2(ב) או שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה פלילית כאמור באותו סעיף;

(2) הנציב התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו;

(3) הנציב אינו מבצע את תפקידו כהלכה.

(ב) השר לא יעביר את הנציב מכהונתו אלא לאחר שנתן לו הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו.

(ג) לא יוגש כתב אישום נגד הנציב, למעט בעבירות המנויות בסעיף 7(א)2 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994,⁸ אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה; הוגש כתב אישום כאמור יושעה הנציב מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בעניינו.

7. הנציב לא ימלא, נוסף על תפקידו לפי חוק זה, תפקיד של מבקר פנימי לפי חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992.⁹

8. מי שכהן כנציב לא ישמש כמייצג המדינה בערכאות ולא יועסק בגוף או ביחידה, לפי העניין, שתפקידם ייצוג המדינה בערכאות ושבתמסגרתם מועסקים מייצגי המדינה בערכאות, בטרם חלפה שנה מיום שהסתיימה כהונתו כנציב.

9. אין על הנציב ועל עובדי הנציבות מרות בעניין מילוי תפקידיהם לפי חוק זה, זולת מרותו של הדין.

10. הנציב ועובדי הנציבות יהיו עובדי המדינה.

⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

⁸ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140.

⁹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.

11. תקציב הנציבות יוכן על ידי השר בתיאום עם הנציב וייקבע בחוק התקציב השנתי של המדינה, בתכנית נפרדת, במסגרת סעיף תקציב משרד המשפטים; בסעיף זה, "תכנית" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.¹⁰

פרק ג': בירור תלונות

12. הגשת תלונה (א) כל אדם הרואה את עצמו נפגע במישרין ממעשה של מייצג המדינה בערכאות שנעשה אגב טיפולו בעניין מסוים במסגרת תפקידו כמייצג המדינה בערכאות, והמעשה הוא בניגוד לחוק או בלא סמכות חוקית או בניגוד למינהל תקין או שיש בו משום התנהגות או התנהלות בלתי ראויה, רשאי להגיש תלונה לנציב; לעניין זה, "מעשה" – לרבות מחדל.

(ב) פנה השר או היועץ המשפטי לממשלה בכתב אל הנציב וביקש ממנו לערוך בירור לגבי מעשה כאמור בסעיף קטן (א) של מייצג המדינה בערכאות, יראו את הפנייה כאילו היתה תלונה שהוגשה לפי פרק זה.

(ג) נודע לנציב על מעשה של מייצג המדינה בערכאות שנעשה אגב טיפולו בעניין מסוים במסגרת תפקידו כמייצג המדינה בערכאות, והמעשה הוא בניגוד לחוק או בלא סמכות חוקית, רשאי הנציב להעביר את המידע בעניין ליועץ המשפטי לממשלה.

(ד) מתלונן שאינו יודע את זהותו של מייצג המדינה בערכאות שביצע מעשה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לציין כנילון בתלונה כאמור באתו סעיף קטן, את הגוף או היחידה, לפי העניין, שבמסגרתם מועסק מייצג המדינה בערכאות האמור.

(ה) הגיש אדם כאמור בסעיף קטן (א) תלונה ונפטר, רשאי בן זוגו, ילדו, הורהו, אחיו או אחותו להודיע לנציב על רצונו להמשיך בתלונה, ומשהודיע כאמור, יבוא הוא במקום המתלונן; בן משפחה כאמור רשאי להגיש תלונה בשם אדם שנפטר בלי להגיש תלונה, בשל מעשה כאמור בסעיף קטן (א) שנעשה כלפי אותו אדם.

13. דרך הגשת תלונה (א) תלונה תוגש לנציב בכתב, תיחתם בידי המתלונן ויצוינו בה שם המתלונן, מספר הזהות שלו ומענו ופרטי הנילון כאמור בסעיף 12(א) או (ד). לפי העניין; המתלונן יצרף לתלונה את כל המסמכים שבידו הקשורים לתלונה.

(ב) בתלונתו, יציין המתלונן אם פנה לערכאות או לגוף אחר המוסמך לברר תלונות לפי דין, ויצרף את כל המסמכים הקשורים לאותה פנייה.

14. תלונה של אדם המוחזק במשמורת (א) תלונה של אדם כאמור בפסקאות (1) עד (4) תוגש במעטפה סגורה לבעל התפקיד כמפורט באתר פסקאות או למי שהוא הסמיך לעניין זה, והוא יעבירה, בלי לפתחה, אל הנציב:

(1) אסיר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971¹¹ – למנהל בית הסוהר שבו הוא מוחזק;

(2) עצור כמשמעותו בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996¹², או אסיר המוחזק בבית מעצר – למפקד בית המעצר שבו הוא מוחזק;

(3) כלוא לפי חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955¹³ – למפקד מיתקן הכליאה שבו הוא מוחזק;

(4) אדם הנתון במשמורת לפי דין – למנהל מיתקן המשמורת שבו הוא מוחזק.

¹⁰ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

¹² ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

¹³ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

15. (א) משהוגשה תלונה, יאשר הנציב את קבלתה ויפתח בבירור העניין, זולת אם מצא בירור תלונת שאין לבררה לפי הוראות סעיף 16.

(ב) בירור התלונה לא ייעשה אלא לגבי מעשה כאמור בסעיף 12(א) ולגבי מייצגי המדינה בערכאות.

(ג) מצא הנציב, בהתאם להוראות חוק זה, כי יש לברר את התלונה, יודיע על כך למתלונן, ויחליט אם לבקש מהמתלונן תצהיר לתמיכה בעובדות המפורטות בתלונה, בהתאם לנוסח שבתוספת; תצהיר כאמור יכול שייחתם גם בפני הנציב או מי מעובדי הנציבות.

תלונות שאין לברר אותן או שבירורן מצדיק סיבה מיוחדת

16. (א) הנציב לא יברר תלונה אם מתקיים לגביה אחד מאלה:

(1) התלונה אינה על מעשה של מייצג המדינה בערכאות או שאינה על מעשה כאמור בסעיף 12(א);

(2) התלונה היא קנטרנית או טורדנית על פניה או עוסקת בזוטי דברים;

(3) התלונה מעוררת חשש ממשי לביצוע עבירה פלילית; תלונה כאמור בפסקה זו תועבר בידי הנציב לטיפול היועץ המשפטי לממשלה, והעתקה יועבר לידיעתו;

(4) התלונה היא על מעשה שמתקיים בשלו הליך משפטי, ובכלל זה הליך אזרחי, הליך פלילי החל משלב החקירה, או הליך משמעותי, לרבות הליך לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961¹⁴, או על מעשה שהתקיים בשלו הליך כאמור ובית המשפט הכריע בו לגופו;

(5) התלונה היא על מעשה שמתקיים בשלו בירור תלונה בידי נציב תלונות הציבור לפי חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]¹⁵ (בחוק זה – חוק מבקר המדינה), או בידי כל רשות אחרת המוסמכת לברר תלונות לפי דין, או על מעשה שהתקיים בשלו בירור כאמור והנציב או הרשות המוסמכת האחרת, לפי העניין, הכריעו בו לגופו;

(6) (א) התלונה נוגעת להפעלת שיקול דעת משפטי; התעוררה שאלה אם התלונה נוגעת להפעלת שיקול דעת משפטי, תועבר השאלה להכרעת היועץ המשפטי לממשלה, והנציב ישהה את בירור התלונה עד להכרעה בשאלה האמורה; הכריע היועץ המשפטי לממשלה כי התלונה נוגעת להפעלת שיקול דעת משפטי, יופסק בירור התלונה; לעניין זה, "שיקול דעת משפטי" – לרבות שיקול דעת בקבלת החלטות בנוגע לאופן ניהול הליכים והכנתם;

(ב) סמכות היועץ המשפטי לממשלה לפי פסקת משנה (א) אינה ניתנת לאצילה;

(7) הנציב סבור כי הממונה על הנילון או כל גורם אחר, הוא הגורם המתאים לבירור התלונה בנסיבות העניין; סבר הנציב כאמור, יעביר את התלונה לממונה על הנילון או לגורם שמצא כמתאים לבירור התלונה כאמור, לפי העניין, וזה יחליט אם לבררה;

¹⁴ ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

¹⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

(8) התלונה היא על מעשה של הנילון שנוגע להליך תלוי ועומד לפני ערכאה; ואולם הנציב רשאי לברר תלונה כאמור שעניינה הימשכות לא מוצדקת של פעולות שעשה מייצג המדינה בערכאות; לא יחליט הנציב לברר תלונה כאמור אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה; לעניין זה, "הליך תלוי ועומד לפני ערכאה" – לרבות הליך שניתן עדיין להגיש בעניינו ערעור או ערר לערכאה.

(ב) הנציב לא יברר תלונות כמפורט להלן, אלא אם כן מצא שקיימת סיבה מיוחדת המצדיקה את בירורן:

(1) התלונה היא על אחד מאלה:

(א) מעשה שהיה ניתן להגיש עליו, על פי דין, ערר או ערעור לערכאה, אם חלף המועד להגשתם והם לא הוגשו;

(ב) מעשה שניתן להגיש עליו, על פי דין, השגה, לגורם שאינו ערכאה, אף אם הוא מכונה ערר או ערעור או בכינוי שונה, בין שחלף המועד להגשת ההשגה ובין שלא;

(2) התלונה היא על מעשה שהגוף המתאים לדון ולהכריע בו הוא הערכאה הדנה בהליך שבמסגרתו נעשה המעשה האמור, ובלבד שהמתלונן היה צד לאותו הליך;

(3) התלונה הוגשה לאחר שעברה שנה מיום המעשה שעליו נסבה התלונה או מהיום שעילת התלונה נודעה למתלונן, לפי המאוחר, ואם התלונה מתייחסת למעשה שנוגע להליך משפטי שהסתיים – שנה מיום שניתן פסק דין חלוט באותו הליך משפטי.

(ג) החליט הנציב שלא לברר תלונה, יודיע על כך למתלונן בכתב, בצירוף נימוקיו והעתק ההודעה יימסר לנילון ולממונה עליו.

(ד) טען הנילון כי אין לברר את התלונה נגדו בשל התקיימות עילה מהעילות המפורטות בסעיפים קטנים (א) או (ב) והחליט הנציב לדחות את הטענה ולברר את התלונה, יודיע על החלטתו לנילון, לממונה עליו ולמתלונן.

(ה) הודיע מי שהוא ממונה ישיר או עקיף על הנילון, בכתב, לנציב כי הנילון פעל לפי הוראת גורם מקצועי בכיר ממנו או מתוך ציות לנהלים מחייבים או לדרכי עבודה מקובלות, רשאי הנציב להפסיק את בירור התלונה; היה הגורם המקצועי האמור מייצג המדינה בערכאות, רשאי הנציב לקבוע כי לצורך המשך בירור התלונה יהיה הגורם המקצועי האמור – הנילון, ושמו של הנילון המקורי יימחק מהתלונה והבירור לגביו ייפסק.

(ו) הנציב רשאי להפסיק בירור תלונה אם סבר כי המתלונן או מי מטעמו פרסם את פרטי התלונה לרבות שם הנילון, במטרה לפגוע בנילון או להשפיע על הליכי בירור התלונה.

(א) הנציב רשאי לברר את התלונה בכל דרך שימצא לנכון והוא אינו כפוף לסדרי דין או לדיני הראיות. 17.

(ב) החליט הנציב לפתוח בבירור התלונה, יביא את התלונה לידיעת הנילון ולידיעת הממונה עליו, יעביר להם כל חומר או מידע הנוגע לעניין שנמצא בידיהם וכל חומר או מידע נוסף כאמור שהגיע לידיהם בהמשך הבירור וייתן לכל אחד מהם הזדמנות נאותה להשיב על התלונה, וכן רשאי הוא לדרוש מהם כי ישיבו עליה בתוך התקופה הנקובה בדרישתו ובדרך שיקבע, לרבות צירוף אסמכתאות לתמיכה בתשובה, ככל שישנן.

(ג) לצורך בירור התלונה רשאי הנציב לשמוע את המתלונן או כל אדם אחר בכל דרך שימצא לנכון.

(ד) ראה הנציב כי הנילון עלול להיפגע מתוצאות הבירור יודיע לו על כך וייתן לו הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו בדרך שיראה לנכון ובתוך תקופה שיקבע.

(ה) ראה הנציב שאדם אחר עלול להיפגע מהבירור או מתוצאותיו, יודיע לו על כך, יעביר לו כל חומר או מידע הנוגע לעניין שנמצא בידיו, וייתן לו הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו בדרך שיראה לנכון ובתוך תקופה שיקבע.

(ו) לצורך הבירור, רשאי הנציב לקבל מכל אדם או גוף, בתוך תקופה שיקבע ובאופן שיקבע, כל ידיעה או מסמך העשויים לדעתו לסייע בבירור התלונה, לרבות דברים שנמסרו במסגרת הליך בבית משפט הדין בדלתיים סגורות לפי סעיף 68(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984¹⁶, והכול למעט ידיעה או מסמך שהיועץ המשפטי לממשלה סבור כי העברתם לנציב עלולה לפגוע פגיעה ניכרת באינטרסים ציבוריים חיוניים; קיבל הנציב ידיעה או מסמך שהוא אינו רשאי לקבל כאמור, לא יעשה בו שימוש לצורך בירור התלונה.

(ז) מי שנדרש למסור ידיעה או מסמך כאמור בסעיף קטן (ו), ימלא אחר הדרישה ויהיה חייב להשיב נכונה על כל שאלה שנשאל בידי הנציב, למעט שאלות שהתשובות עליהן יהיה בהן כדי להעמידו בסכנת אשמה פלילית.

(ח) בירור התלונה יסתיים בהקדם האפשרי, ולכל המאוחר בתוך שנה מיום הגשתה, אלא אם כן לא ניתן לסיימה במועד האמור מטעמים שיירשמו.

18. (א) הנציב יפסיק את בירור התלונה אם נוכח שהתקיימה עילה מהעילות המצדיקות הפסקת הבירור שלא לפתוח בבירור התלונה לפי חוק זה.

(ב) הנציב רשאי להפסיק את בירור התלונה אם נוכח שהתקיים אחד מאלה:

(1) עניין התלונה בא על תיקונו;

(2) המתלונן ביטל את תלונתו;

(3) התלונה מתייחסת לגורם שחדל להיות מייצג המדינה בערכאות.

(ג) טען הנילון כי יכולתו להתגונן מפני התלונה נפגעת באופן משמעותי בשל כך שמידע הדרוש לצורך הגנתו הוא מידע שהעברתו לנציב עלולה לפגוע פגיעה ניכרת באינטרסים ציבוריים חיוניים, ומצא היועץ המשפטי לממשלה כי טענתו מוצדקת, רשאי הוא להודיע על הפסקת בירור התלונה, והנציב יפסיק את בירורה.

(ד) הפסיק הנציב את בירור התלונה כאמור בסעיף זה, יודיע על כך בכתב למתלונן, לנילון ולממונה עליו, בצירוף נימוקיו, והעתק ההודעה יימסר לשר וליועץ המשפטי לממשלה.

19. (א) מצא הנציב שהתלונה היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן, לנילון ולממונה עליו; בהודעה כאמור רשאי הנציב לפרט את תמצית ממצאיו, כולם או חלקם; הנציב רשאי להמליץ לפני הנילון ולפני הממונה עליו על הצורך בתיקון ליקוי שהעלה הבירור ועל הדרך והמועד לתיקונו; עותק מההחלטה יימסר לשר האחראי וליועץ המשפטי לממשלה.

¹⁶ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

(ב) התקבלה המלצה על צורך בתיקון ליקוי כאמור בסעיף קטן (א), יודיעו הנילון והממונה עליו, לנציב, על הצעדים שננקטו לתיקון הליקוי; לא התקבלה הודעה כאמור בתוך זמן סביר, או שההודעה אינה מניחה את דעתו של הנציב, רשאי הוא להביא את העניין לפני השר האחראי והיועץ המשפטי לממשלה.

(ג) מצא הנציב שהתלונה לא היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן, לנילון ולממונה עליו, ויצוין את נימוקיו; בהודעה כאמור רשאי הנציב לפרט את תמצית ממצאיו, כולם או חלקם.

(ד) העלה בירור התלונה חשש שנעברה עבירה פלילית, יביא הנציב את העניין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה; העלה בירור התלונה חשש שנעברה עבירה משמעתית, יביא הנציב את העניין לידיעת השר האחראי והיועץ המשפטי לממשלה.

פרק ד': הוראות שונות

20. (א) הנציב יגיש לשר וליועץ המשפטי לממשלה, מדי שנה, דין וחשבון לגבי השנה הקודמת (להלן – דין וחשבון שנתי), ובו סקירה שתתייחס, בין השאר, לפעולות הנציבות בעניינים האלה, בחלוקה לפי סוגי מייצגי המדינה בערכאות ולפי הגופים או היחידות שבמסגרתם הם מועסקים:

- (1) מספר התלונות שהוגשו ומספר התלונות שבוררו;
- (2) מספר התלונות שנמצאו מוצדקות;
- (3) הטעמים לאי-בירור התלונות;
- (4) זמן הבירור הממוצע בתלונות שבוררו;
- (5) מספר התלונות שבירורן טרם הסתיים;
- (6) סוגי העניינים שלגביהם הוגשו תלונות;
- (7) המלצות מרכזיות לטיפול בליקויים ותיקונם;
- (8) מספר התלונות שהעלו חשש לעבירה פלילית ולעבירה משמעתית, אם היו כאלה;

(9) תיאור הטיפול בתלונות בלא ציון של פרטים אישיים או פרטים שיכולים להביא לזיהוי של המתלונן, הנילון או אדם אחר.

(ב) הנציב ימסור העתק של הדין וחשבון השנתי לשרים האחראים.

(ג) הנציב רשאי להגיש לשר האחראי וליועץ המשפטי לממשלה דין וחשבון מיוחד קודם להגשת הדין וחשבון השנתי.

(ד) השר יפרסם לציבור כל דין וחשבון שיוגש אליו לפי סעיף זה, בדרך שימצא לנכון.

21. (א) הנציב ועובדי הנציבות חייבים לשמור בסוד כל ידיעה שהגיעה אליהם עקב עבודתם, לא לעשות בה שימוש ולא לגלותה לאחר, אלא לשם ביצוע תפקידיהם לפי חוק זה; הנציב ועובדי הנציבות יחתמו על כתב שמירה על סודיות עם תחילת עבודתם.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

- (1) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לקבל לידי עותק מכל חומר או מידע שבידי הנציב או עובדי הנציבות שהושג במסגרת מילוי תפקידם, ואולם חומר או מידע לגבי תלונה מסוימת יימסר לאחר שהטיפול בה הסתיים;

(2) השר האחראי רשאי לקבל לידי עותק מכל חומר או מידע שבידי הנציב או עובדי הנציבות שהושג במסגרת מילוי תפקידם, הדרוש לו לשם הפעלת סמכותו לנקוט הליך משמעותי, ואולם חומר או מידע לגבי תלונה מסוימת יימסר לאחר שהטיפול בה הסתיים;

(3) סבר הנציב כי התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא להעביר עותק מכל חומר או מידע שבידיו או בידי עובדי הנציבות לשר האחראי לשם הפעלת סמכותו לנקוט הליך משמעותי, או ליועץ המשפטי לממשלה, אף אם הטיפול בתלונה טרם הסתיים;

(4) סבר הנציב, אגב בירור תלונה, כי החומר או המידע שהגיע לידי מצדיק ביקורת מערכתית, רשאי הוא להעבירו לידיעתו של מבקר המדינה, למעט פרטים אישיים של הנילון או פרטים שיכולים להביאו לזיהוי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (2) ו-(3), רשאי היועץ המשפטי לממשלה לקבוע כי יש מניעה להעביר את החומר או המידע האמור באותו סעיף קטן לשר האחראי, מחשש לפגיעה ניכרת באינטרס ציבורי חיוני.

(ד) השר והיועץ המשפטי לממשלה כאחד, רשאים להתיר פרסום פרטי תלונה מסוימת שהטיפול בה הסתיים, לרבות תמצית ממצאי הבירור, אם נמצא שקיים עניין ציבורי המצדיק את הפגיעה בפרטיות הכרוכה בכך, ולאחר שניתנה למי שעלול להיפגע מהפרסום הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו.

22. (א) חומר או מידע שהנציב מעביר לפי סעיף 17(ה), הודעה או החלטה של הנציב לפי סעיפים 18(ד) או 19 ודין וחשבון לפי סעיף 20, לא יכללו ולא יגלו חומר או מידע שמתקיים לגביו אחד מאלה:

סייגים לפרסום ולמסירת מידע

(1) ראש הממשלה, שר הביטחון או שר החוץ, לפי העניין, הודיעו לנציב בכתב כי גילויים עלול לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה וניתן להוציא לגביו חיסיון לטובת המדינה או חיסיון לטובת הציבור לפי סעיף 44 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁷ (בחוק זה – פקודת הראיות);

(2) שר משרי הממשלה הודיע לנציב בכתב כי גילויים עלול לפגוע בעניין ציבורי חשוב וניתן להוציא לגביו תעודת חיסיון לטובת הציבור לפי סעיף 45 לפקודת הראיות;

(3) פרסומם או גילויים אסור על פי דין;

(4) מדובר במידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי או חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין;

(5) הם עלולים לפגוע שלא כדין בפרטיותו של אדם;

(6) הם עלולים לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת המתלונן;

(7) יש בהם משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין.

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

- (ב) ראה הנציב כי חומר או מידע שמועבר, הודעה, החלטה או דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) עלולים לכלול או לגלות מידע כאמור בסעיף קטן (א)(1) ו-(2) ולא נמסרה לו הודעה בעניין מראש הממשלה או מהשר הנוגע בדבר כאמור באותו סעיף קטן, יבקש הנציב את עמדת ראש הממשלה או השר הנוגע בדבר, לפני שיפרסם את המידע; לא הודיע ראש הממשלה או השר הנוגע בדבר את עמדתו בתוך 30 ימים ממועד פניית הנציב, יראו אותו כמי שאין לו התנגדות לפרסום המידע.
- (ג) ראה הנציב כי חל אחד מהמקרים המנויים בסעיף קטן (א), רשאי הוא למסור את החומר או המידע, ההודעה, ההחלטה או הדין וחשבון כאמור באותו סעיף קטן, תוך עריכת שינויים, השמטות או התניית תנאים, או למסור אותם רק לחלק מהגורמים שאליהם יש להעביר אותם לפי חוק זה; פעל הנציב כאמור בסעיף קטן זה, יציין זאת עם המסירה כאמור, אלא אם כן יש מניעה לכך מהטעמים המפורטים בסעיף קטן (א).
23. דין וחשבון, החלטה, חוות דעת וכל מסמך אחר שהכינו הנציב או עובדי הנציבות במסגרת מילוי תפקידם, וכן הודעה שהתקבלה בידי הנציב או עובדי הנציבות במסגרת מילוי תפקידם, לא ישמשו ראיה בהליך משפטי או משמעותי, למעט במשפט פלילי בשל מסירת עדות שקר.
24. (א) החלטותיו וממצאיו של הנציב בעניין תלונה –
- (1) אין בהם כדי להעניק למתלונן או לאדם אחר זכות או סעד, בבית משפט או בבית דין, שלא היו להם לפני כן;
- (2) אין בהם כדי למנוע מהמתלונן או מאדם אחר להשתמש בזכות או לבקש סעד שהוא זכאי להם, ואולם אם נקבע לכך מועד בחיקוק, לא יוארך המועד על ידי הגשת התלונה או בירורה.
- (ב) לא יזדקק בית משפט לבקשת סעד נגד החלטותיו של הנציב וממצאיו בעניין תלונה.
25. הודעה על הדרכים להגשת תלונה לפי חוק זה ופירוט עיקרי סמכויות הנציב הקבועות בחוק זה יפורסמו בדרך שיקבע השר.
26. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.
27. אין בסמכויות הנציב לפי חוק זה כדי לגרוע –
- (1) מסמכותו של כל גוף שנתונה לו סמכות לברר תלונות לפי כל דין;
- (2) מסמכותו של היועץ המשפטי לממשלה לערוך בירורים בנוגע לתפקודם של מייצגי המדינה בערכאות או כדי לגרוע מכל סמכות אחרת הנתונה לו;
- (3) מסמכותו של פרקליט המדינה, ראש חטיבת התביעות במשטרת ישראל, ראש אגף התנועה במשטרת ישראל וכל גורם אחר הממונה על מייצגי המדינה בערכאות, או מי מטעמם, לערוך בירורים בנוגע לתפקוד מייצגי המדינה בערכאות שעליהם הם ממונים או כדי לגרוע מכל סמכות אחרת הנתונה להם.
28. (א) מבקר המדינה יקים, במשרד מבקר המדינה, צוות שיבצע ביקורת על מערך מייצגי המדינה בערכאות, בהתאם לסמכויות מבקר המדינה לפי כל דין.
- (ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכויותיו של מבקר המדינה לפי כל דין.
29. בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁸, בסעיף 14(א), בסופו יבוא:

קבילות מסמכים

זכויות וסעדים

פרסום הודעות

ביצוע ותקנות

שמירת סמכויות בירור תלונות לפי דינים אחרים

ביקורת מערכתית על ידי מבקר המדינה

תיקון חוק חופש המידע – מס' 14

¹⁸ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226; התשע"ו, עמ' 927.

"(16) נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות – לגבי בירור תלונה לפי חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016".

תחילה

30. תחילתו של סעיף 28 שישה חודשים מיום פרסומו.

31. (א) הוראות חוק זה יחולו גם על תלונות שהוגשו לנציבות הביקורת על מערך התביעה וייצוג המדינה בערכאות (בסעיף זה – הנציבות היוצאת) שפעלה ערב פרסומו של חוק זה (להלן – יום התחילה), ובירורן טרם הסתיים, לעניין פעולות בירור שטרם בוצעו, בלבד.

(ב) (1) ראה הנציב שמונה לפי חוק זה לראשונה כי ניתן להשלים עריכה של ביקורת מערכתית מסוימת שהנציבות היוצאת החלה בה ולפרסם דוח בעניינה, בתוך שישה חודשים ממועד תחילת כהונתו, ישלים את הבדיקה ויפרסם את הדוח בתוך התקופה האמורה, ובלבד שטיוטת הדוח גובשה לפני יום התחילה.

(2) בפעולתו כאמור בפסקה (1), רשאי הנציב לפעול בהתאם למסמך העקרונות בעניין הנציבות היוצאת מיום י"ב בתשרי התשע"ד (16 בספטמבר 2013).

(3) על אף האמור בפסקה (2), על הנציב ועובדי הנציבות, ועל פעולותיהם ופרסומים או העברת מידע מטעמם, בנוגע לפעולות כאמור בפסקה (1), יחולו הוראות סעיפים 21(א) ו-1(ב), 22 ו-23, בשינויים המחויבים.

(4) הנציב יעביר לידי מבקר המדינה, בתוך שישה חודשים ממועד תחילת כהונתו, כל מסמך, מידע או חומר אחר שברשות הנציבות היוצאת או הנציבות, שהוכן או נאסף בנוגע לביקורת מערכתית; מסמך, מידע וחומר כאמור לא ישמשו לבירור תלונות לפי חוק מבקר המדינה או חוק זה.

(5) העלה דוח כאמור בפסקה (1) חשש לעבירה פלילית יביא הנציב את העניין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה; העלה דוח כאמור בפסקה (1) חשש לעבירה משמעתית, יביא הנציב את העניין לידיעת השר האחראי והיועץ המשפטי לממשלה.

(ג) הוראות סעיף 23 יחולו גם על תלונות שהוגשו לנציבות היוצאת, אלא אם כן נעשה שימוש במסמכים המנויים באותו סעיף בהליך משפטי או משמעתית.

(ד) (1) הוראות סעיף 14(א) (16) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, כנוסחו בחוק זה, יחולו גם על תלונות שהוגשו לנציבות היוצאת, אלא אם כן בקשה לקבלת מידע לגביהן לפי החוק האמור הוגשה ערב יום התחילה.

(2) הוגשה בקשה כאמור בפסקה (1) ערב יום התחילה, לא יימסרו במענה לבקשה פרטים אישיים או פרטים שיכולים להביא לזיהויו של מייצג המדינה בערכאות.

תוספת

(סעיף 15(ג))

תצהיר המתלונן

אני ..... מצהיר כי –

(1) המידע שמסרתי בפסקאות ..... שבתלונתי הוא נכון;

(2) המידע שמסרתי בפסקאות ..... שבתלונתי הוא נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

.....
חתימת המצהיר

אני הח"מ ..... מאשר בזה כי ביום ..... הופיע לפני .....
המוכר לי אישית/שזיהיתי לפי מס' זהות ..... ולאחר שהזהרתיו כי עליו
לומר את האמת בלבד ואת האמת כולה וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם
לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתו וחתם עליו בפני.

.....
חתימת המצהיר

איילת שקד
שרת המשפטים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

ראובן ריבלין
נשיא המדינה